

Ohlašovací povinnost pro zdravotnické pracovníky

Zdravotnický pracovník má **povinnost mlčenlivosti** podle ustanovení § 51, odst. 5, zákona č. 372/2011 o zdravotních službách, tzn. zachovávat mlčenlivost o všech skutečnostech, o kterých se dozvěděl v souvislosti s výkonem svého povolání, s výjimkou případů, kdy skutečnost sděluje se souhlasem pacienta; povinnost oznamovat určité skutečnosti, uložená zdravotnickým pracovníkům zvláštními předpisy tím není dotčena. Zvláštním právním předpisem je např. trestní zákon, zákon o sociálně-právní ochraně dětí, ale i jakýkoli jiný zákon, jímž je uložena informační povinnost. V případě je-li zákonem uložena informační povinnost, pak neplatí povinná mlčenlivost, nýbrž oznamovací povinnost.

Trestní zákon č. 40/2009 Sb.

§ 367

Nepřekážení trestného činu

(1) Kdo se hodnověrným způsobem doví, že jiný připravuje nebo páchá trestný čin týrání svěřené osoby (§ 198), znásilnění (§ 185), pohlavního zneužívání podle § 187,a spáchání nebo dokončení takového trestného činu nepřekazí, bude potrestán odnětím svobody až na tři léta; stanoví-li tento zákon na některý z těchto trestných činů trest mírnější, bude potrestán oním trestem mírnějším.

(3) Překaziti trestný čin lze i jeho včasným oznámením státnímu zástupci nebo policejnímu orgánu; voják může místo toho učinit oznámení nadřízenému.

§ 368

Neoznámení trestného činu

(1) Kdo se hodnověrným způsobem doví, že jiný spáchal trestný čintýrání svěřené osoby (§ 198), a takový trestný čin neoznámí bez odkladu státnímu zástupci nebo policejnímu orgánu nebo místo toho, jde-li o vojáka, nadřízenému, bude potrestán odnětím svobody až na tři léta; stanoví-li tento zákon na některý z těchto trestných činů trest mírnější, bude potrestán oním trestem mírnějším.

(2) Kdo spáchá čin uvedený v odstavci 1, není trestný, nemohl-li oznámení učinit, aniž by sebe nebo osobu blízkou uvedl v nebezpečí smrti, ublížení na zdraví, jiné závažné újmy nebo trestního stíhání.

(3) Oznamovací povinnosti **nemá** advokát nebo advokátní koncipient, který se dozví o spáchání trestného činu v souvislosti s výkonem advokacie nebo právní praxe. Oznamovací povinnost **nemá** také duchovní registrované církve a náboženské společnosti s oprávněním k výkonu zvláštních práv, dozví-li se o spáchání trestného činu v souvislosti s výkonem zpovědního tajemství nebo v souvislosti s výkonem práva obdobného zpovědnímu tajemství.

Zákon č. 359/1999 Sb. o sociálně právní ochraně dětí (jeho úplné znění vyšlo pod č. 373/2006 Sb.)

§ 10

(4) Státní orgány, pověřené osoby, školy, školská zařízení a **zdravotnická zařízení**, popřípadě další zařízení určená pro děti **jsou povinny oznámit obecnímu úřadu obce** s rozšířenou působností skutečnosti, které nasvědčují tomu, že jde o děti uvedené v § 6 odst. 1 (viz níže), a to bez zbytečného odkladu po tom, kdy se o takové skutečnosti dozví. Zřizovatel zařízení uvedeného v § 39 písm. c) má při přijetí dítěte do zařízení povinnost tuto skutečnost ohlásit bez zbytečného odkladu obecnímu úřadu obce s rozšířenou působností, v jejímž správním obvodu má dítě trvalý pobyt, a není-li tento pobyt znám, obecnímu úřadu obce s rozšířenou působností, v jejímž správním obvodu se nachází zařízení, do kterého bylo dítě přijato.

(5) Zdravotnické zařízení je povinno neprodleně oznámit obecnímu úřadu obce s rozšířenou působností, že matka po narození dítěte opustila a zanechala je ve zdravotnickém zařízení.

§ 6

(1) Sociálně-právní ochrana se zaměřuje zejména na děti,

- a) jejichž rodiče
 1. zemřeli,
 2. neplní povinnosti plynoucí z rodičovské zodpovědnosti, nebo
 3. nevykonávají nebo zneužívají práva plynoucí z rodičovské zodpovědnosti;
- b) které byly svěřeny do výchovy jiné fyzické osoby než rodiče, pokud tato osoba neplní povinnosti plynoucí ze svěřeni dítěte do její výchovy;
- c) které vedou zahálčivý nebo nemravný život spočívající zejména v tom, že zanedbávají školní docházku, nepracují, i když nemají dostatečný zdroj obživy, **požívají alkohol nebo návykové látky**, živí se prostitucí, spáchaly trestný čin nebo, jde-li o děti mladší než patnáct let, spáchaly čin, který by jinak byl trestným činem, opakovaně nebo soustavně páchají přestupky nebo jinak ohrožují občanské soužití;
- d) které se opakovaně dopouští útěků od rodičů nebo jiných fyzických nebo právnických osob odpovědných za výchovu dítěte;
- e) na kterých byl spáchán trestný čin ohrožující život, zdraví, jejich lidskou důstojnost, mravní vývoj nebo jmění, nebo je podezření ze spáchání takového činu;

- f) žádostí rodičů nebo jiných osob odpovědných za výchovu dítěte opakovaně umísťovány do zařízení zajišťujících nepřetržitou péči o děti nebo jejich umístění v takových zařízeních trvá déle než 6 měsíců;
- g) které jsou ohrožovány násilím mezi rodiči nebo jinými osobami odpovědnými za výchovu dítěte, popřípadě násilím mezi dalšími fyzickými osobami;
- h) které jsou žadateli o azyl odloučenými od svých rodičů, popřípadě jiných osob odpovědných za jejich výchovu;

pokud tyto skutečnosti trvají po takovou dobu nebo jsou takové intenzity, že nepříznivě ovlivňují vývoj dětí nebo jsou anebo mohou být příčinou nepříznivého vývoje dětí.

Opuštění dítěte

§ 10a

(1) Zdravotnické zařízení je povinno neprodleně oznámit obecnímu úřadu obce s rozšířenou působností, že matka po narození dítěte dítě opustila a zanechala je ve zdravotnickém zařízení.

§ 53, odst. 1

Povinnosti státních orgánů, dalších právnických a fyzických osob a pověřených osob

(1) Na výzvu orgánů sociálně-právní ochrany jsou

- a) státní orgány,
- b) zaměstnavatelé,
- c) další právnické osoby, zejména školy, školská, **zdravotnická a jiná obdobná zařízení,**
- d) fyzické osoby, pokud jsou zřizovateli škol a dalších zařízení uvedených v písmenu c),
- e) pověřené osoby,

povinni sdělit bezplatně údaje potřebné podle tohoto zákona pro poskytnutí sociálně-právní ochrany, nebrání-li tomu zvláštní právní předpis. **Povinnosti zachovávat mlčenlivost podle zvláštního právního předpisu se nelze dovolávat, jestliže mají být sděleny údaje o podezření z týrání, zneužívání dítěte nebo ze zanedbávání péče o něj.** Jde-li však o údaje týkající se zdravotního stavu vyžádané orgánem sociálně-právní ochrany, platí o úhradě zdravotních výkonů ve zdravotnickém zařízení zvláštní právní předpis.

POKUTY (z. č. 359/1999 Sb.)

§ 59

(1) Orgán sociálně-právní ochrany je oprávněn přezkoumat správnost a úplnost údajů předložených zaměstnavateli a osobami uvedenými v § 53 odst. 1 písm. c) až e) potřebných pro poskytnutí sociálně-právní ochrany. Orgán sociálně-právní ochrany je oprávněn uložit zaměstnavateli a osobě uvedené v § 53 odst. 1 písm. c) až e) za porušení povinnosti stanovené v § 53 odst. 1 pokutu až do výše **50 000 Kč a při opětovném porušení povinnosti, za jejíž nedodržení byla již pokuta uložena, pokutu až do výše 200 000 Kč.**

§ 59j

(1) Zdravotnické zařízení se dopustí správního deliktu tím, že při ošetřování úrazu dítěte v případě podezření z týrání dítěte, zneužívání dítěte nebo ze zanedbávání péče (§ 10 odst. 5) nezašle záznam o úrazu obecnímu úřadu obce s rozšířenou působností způsobem podle § 10 odst. 6.

(2) Za správní delikt podle odstavce 1 se uloží pokuta **do 50 000 Kč.**

V případě nedodržení informační povinnosti uložené zákonem se daný subjekt (v tomto případě FNO) vystavuje sankcím, které zákon s tímto porušením spojuje. U zákona o sociálně-právní ochraně dětí jsou těmito sankcemi pokuty (viz výše). Přestože pokuty jsou směřovány vůči FNO, lze vymáhat regresním nárokem náhradu škody na zaměstnanci, u něhož je shledáno zavinění. Jde o náhradu škody dle zákoníku práce, jejíž rozsah může být až do výše čtyř a půl násobku průměrné měsíční mzdy.

Zpracovala: Mgr. Dana Balutová, vedoucí sociálního oddělení FNOL

leden 2014